Posudek diplomové práce
Bc. LENKY BOROVANOVÉ
TEMATICKÉ KONSTANTY PIRANDELLOVY TVORBY V OPTICE INTERTEXTUALITY
Ústav románských studií FF UK

Mezi nesporné klady předložené diplomové práce Lenky Borovanové, nazvané *Tematické konstanty Pirandellovy tvorby v optice intertextuality*, patří jistě velmi zajímavě zvolené téma práce i vlastní autorský vklad diplomantky.
Diplomová práce je poměrně logicky členěna a sestává ze čtyř větších kapitol a závěru. Autorka na úvod zařazuje životopis Luigiho Pirandella cíleně zaměřený na taková životopisná fakta, jež byla pro jeho tvorbu zásadní a určující. Následují dvě spíše teoretické kapitoly: jedna se věnuje eseji *Humor* a druhá pojmu intertextuality nejprve v obecné rovině, poté konkrétně v díle italského nositele Nobelovy ceny. Ve čtvrté kapitole se autorka věnuje tematickým konstantám Pirandellovy tvorby, z nichž vybrala tyto: společnost a konvence, smrt, rodina. V závěru se pak obloukem vrací ke kapitole druhé a hledá rysy humoristické poetiky v díle Luigiho Pirandella. Diplomantka pracuje s poměrně rozsáhlým korpusem textů, jež vybrala napříč všemi různými obdobími tvorby i všemi literárními žánry, kterým se italský spisovatel věnoval.
Předložená diplomová práce tedy pracuje se značným množstvím primárních textů, opírá se o dostačující sekundární literaturu a až na drobné stylistické nedokonalosti je napsána kultivovaně a nelze opomenout ani významný vklad diplomantky, neboť větší část práce je původní a originální.
Přesto, i vzhledem k obtížnosti zpracovávaného tématu, vyvstane při čtení práce nejedna otázka. Můžeme začít třeba třetí kapitolou věnovanou intertextualitě. V úvodu nám autorka představí termín „intertextualita“ a její formy, aby se pak věnovala „intertextualitě“ v díle Luigiho Pirandella, a to ve třech podkapitolách věnovaných intertextualitě příběhů, intertextualitě vybraných témat a autocitacím. Už při pohledu na názvy podkapitol čtenáře jistě udiví, proč je někdy pojem intertextualita opatřen uvozovkami a jindy nikoli. Dalším podstatnějším problémem však je, proč nám autorka nejprve představí různé formy intertextuality, aby s nimi dále, až na citaci/autocitaci, nepracovala, přestože například adaptace je v Pirandellově tvorbě téměř všudypřítomná. Místo toho pak pracuje s pojmy intertextualita příběhů a vybraných témat, které však v teoretickém úvodu naopak nijak neobjasní.
Podíváme-li se dále na podkapitolu Intertextualita vybraných témat a kapitolu Tematické konstanty, není úplně jasné, proč jsou témata šílenství, nevěra a identita pojednávaná v kapitole o intertextualitě a proč nemohou být zařazena mezi tematické konstanty. Autorka práce nijak nedefinuje, jak se frekventované téma tvorby liší od tematické konstanty, není ani jasné, proč si v kapitole o tematických konstantách najednou vystačí bez intertextuality. Diplomantka navíc neupozorňuje na souvislosti mezi jednotlivými tématy a tematickými konstantami, například na fakt, že šílenství je úzce propojeno s tématem společnosti a konvencí, protože jakékoli jednání, které se neslučuje se společenským řádem, je společností nezřídka marginalizováno a ostrakizováno právě jako „šílenství“.
Je také škoda, že autorka v analýze intertextuality témat a tematických konstant nezohledňuje esej *Humor*, v němž jsou mnohá tato témata traktována, např. problém lidské identity, stav šílenství, ale i jiná, a esej tak využívá jen pro sledování humoristické poetiky v autorově díle.
Za menší nedostatek lze také považovat až přílišnou fixaci na propojení témat s autorovým životem. Nechci nijak polemizovat s faktem, že Pirandellova tvorba je skutečně do značné míry autobiografická a je tedy bezpochyby ovlivněna jeho životními zkušenostmi, nicméně diplomantka se na tento vztah někdy upíná natolik, že naprosto opomíjí i ostatní, naprosto zjevné zdroje. I kdyby se autor s nevěrou ve svém životě nesetkal (myslím však, že zásadnější pro něj byla konfrontace s nevěrou vlastního otce než to, co zmiňuje autorka práce), je logické, že se jí ve svém díle věnuje. Nevěra je totiž odvěkým námětem dramatiky již od antiky a v 19. století, kdy se drama zaměřuje hlavně na zobrazení rodinného života, se vyskytuje velmi často. Také zamýšlení se nad propojením tématu smrti s autorovým životem je poněkud přepjaté, vždyť smrt je zásadním fenoménem života

každého člověka, se kterým se v podobě smrti rodičů či jiných blízkých setká a s nímž se v podobě vědomí vlastní smrtelnosti musí vypořádat.
Jak jsem předeslala, předložená diplomová práce je značně původní, nicméně její původnost je provázena dvěma nedostatky. Oceňuji sice, že autorka si příběhy, témata i tematické konstanty samostatně vybrala a že to, jak o nich i pojednává, má ze své vlastní hlavy, nejedná se však téměř vůbec o analýzy v pravém slova smyslu, ale mnohem spíš o pouhé popisy. Shrnující odstavce, které by se mohly jevit jako analytické, jsou velmi stručné a vlastně spíše než analýzu přinášejí přehled a klasifikaci. Za druhý nedostatek považuji téměř absentující odkazy na sekundární literaturu a to i v kapitolách, kde jsou takové citace nasnadě (např. teoretická kapitolka o intertextualitě). Nemyslím si samozřejmě, že práce musí být na sekundární literatuře založena, ale pokud konfrontace se sekundární literaturou v práci úplně chybí, nabízí se otázka, zda byla sekundární literatura dobře zvolena – opravdu se v ní nenajde nic, co by stálo za citaci, srovnání či polemiku?
I přes zmíněné nedostatky, které jsou jistě zaviněny i obtížností zvoleného tématu, předložená diplomová práce splňuje všechny nároky. Oceňuji na ní zejména přehlednou strukturu práce, kultivovaný písemný projev a především diplomantčinu vůli téma zpracovat co nejsamostatněji a nejpůvodněji. Proto práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení: velmi dobře.

V Praze dne 8. září 2016

Mgr. Tereza Sieglová, oponentka